

VOORLOPIG ADVIES 1707

Ontwerp tussentijds rapport Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) 2015 - 2016

Datum: 16 juni 2017

Voorzitter: Nozizwe Dube

Het Dagelijks bestuur van de Vlaamse Jeugdraad, in vergadering op 16 juni 2017, onder voorzitterschap van Nozizwe Dube adviseert unaniem en onder voorbehoud van bekrachtiging door de Algemene Vergadering het volgende:

- 1 De manier waarop Vlaanderen een geïntegreerd jeugd- en kinderrechtenbeleid opbouwt, is dringend aan evaluatie en verbetering toe. 4
- 2 Zorg dat de uitvoerstatus per actie zichtbaar wordt. Wees volledig in de definitieve rapportage. 5
- 3 Gebruik het nieuwe systeem van kinderbijslag als armoede-instrument. Voorzie een goed systeem dat welvaart herverdeeld en voldoende wordt gefinancierd 5
- 4 Voer praktijktesten in om de discriminatie van personen met een migratieachtergrond tegen te gaan. 5
- 5 Verduurzaam de projectoproepen “positieve identiteitsontwikkeling, bruggen tussen jeugdwerk, sport en kinderen in armoede, Bruggenbouwers en Straatburgerschap”. Ga voor particulier initiatief en voorzie voldoende structurele middelen. 6
- 6 Het decreet Kinderopvang en Vrije Tijd heeft gevolgen voor de subsidiëring van de lokale jeugdwerkorganisaties. Betrek de Vlaamse Jeugdraad dan ook tijdig bij de behandeling ervan. 6
- 7 Zorg dat een focus op duurzaamheid geen Mattheus effect creëert. 7
- 8 De Vlaamse Jeugdraad vraagt om voldoende rekening te houden met de eigenheid van het jeugdwerk bij de procedure en criteria van de Foci-oproep. Hou de procedure zo eenvoudig mogelijk en voorzie voldoende begeleiding en ondersteuning om sterke dossiers vanuit het jeugdwerk gerealiseerd te krijgen. 7
- 9 Erken organisaties en initiatieven die reeds een rol hebben gekregen met betrekking tot jeugdinformatie. 8
- 10 Schaf overbodige regelgeving af of pas de administratieve rompslomp hieromtrent aan. Enkel plannen en onderzoeken vermindert *regulitis* voor jongeren en jeugdorganisaties niet. 8
- 11 Erken de eigen beleidsinstrumenten. Gebruik een Jeugd en Kinderen- effectenrapport om de impact van maatregelen beter te kunnen inschatten. 8
- 12 Hou de focus op kinderen en jongeren in het speel- en verbindingsweefsel: 9
- 13 Versterk de genomen initiatieven inzake participatie van kinderen en jongeren aan het mobiliteitsbeleid. 9
- 14 Mobiliteitseducatie verschilt van verkeersveiligheidseducatie. Verbreed de kijk van de Vlaamse Overheid hierop. 10
- 15 Zorg dat elke school maatschappelijke en politieke vorming op een gecoördineerde manier opneemt in haar programma. Benoem deze gecoördineerde inbedding ook echt als een indicator binnen de hervorming van het secundair onderwijs en de vernieuwing van de eindtermen, die unieke kansen bieden om hierop in te spelen. 11
- 16 Gebruik de energie en de middelen van het gecoördineerd Vlaams Vrijwilligersbeleid om ook het competentiedenken in de verschillende sectoren nieuw leven in te blazen. 11
- 17 Bouw de netwerkgroep beleidsparticipatie uit naar alle beleidsdomeinen. 12

18 Blijf geloven in de kracht van Ruimte Delen met kinderen en jongeren. Dwing het ook af in de 'hardere domeinen' van onze samenleving.	12
19 De inspraak van jongeren verdient een gestructureerde plaats in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.	12
20 Het welbevinden van jongeren vraagt ook om een aanpak voor <i>intermediairen</i> (ondersteuners, leerkrachten, jeugdwerkers, ...).	13
21 Investeer, versterk en verbind het huidige online informatieaanbod rond mentaal welbevinden voor kinderen en jongeren. Zorg voor meer online overzicht en zet maximaal in op structurele en duurzame promotie naar kinderen, jongeren en hun ondersteuners.	13
22 Jongeren zijn kwetsbaar op de huurmarkt. Voer praktijktesten in tegen discriminatie.	13
23 Behoudt de huurwaarborg op 2 maanden.	14
24 Maak werk van een positief imago voor richtingen die leren en werken combineren. Beschouw ze als een volwaardige keuze. Investeer verder in duaal leren.	14
25 Organiseer arbeidsbemiddeling op maat van jongeren, in diensten die zich expliciet richten op jongeren. Houd hierbij rekening met kenmerken als ondersteuning geven bij alle activiteiten, samen een sollicitatiestrategie bepalen en opvolgen, werkgevers adviseren rond de aanwerving van jongeren en een procesmatige begeleiding met aandacht voor emoties.	15
26 Zorg dat trajectbegeleiders, zowel bij arbeidsbemiddelingsdiensten als bij partners, voldoende tijd kunnen investeren in individuele begeleiding van jongeren. Het aantal begeleidingsdossiers per VTE ligt momenteel veel te hoog met een daling van de kwaliteit van begeleiding tot gevolg.	15
27 Zorg dat elke jongere binnen een begeleidingsdienst een referentiepersoon heeft die contact legt op een moderne manier, afspraken flexibel en intensief kan opvolgen en ervaring heeft in het coachen van jongeren.	16
28 Zorg dat de aandacht voor stedelijkheid in de beleidsnota's vertaald wordt in een inspiratieproduct voor de sector.	16
29 Zorg dat de jongeren zich kunnen ontspannen en aan vrijetijdsactiviteiten kunnen meedoen. Maak de talrijke initiatieven van het sociaal-cultureel jeugdwerk bij de jongeren en intermediaire organisaties bekend. Geef de jongeren financiële hulp of geef hen informatie over bestaande hulp zodat ze aan de activiteiten kunnen deelnemen.	16
30 Bespaar niet op basis(jeugd)werk. Voorzie structurele middelen voor positieve identiteitsontwikkeling bij kinderen en jongeren in het algemeen, dus niet alleen in functie van preventie van gewelddadige radicalisering.	17

1 Situering

De Vlaamse Jeugdraad behandelde de adviespunten op haar Algemene vergadering van 7 juni. Nadien werd het behandeld door het Dagelijks Bestuur, die behoudens bekrachtiging door de Algemene Vergadering een positief advies verleend.

Het voorgelegde tussentijds rapport¹ tracht een beeld te geven van de verschillende acties die in 2015-2016 ondernomen zijn om de verschillende doelstellingen van het jeugd- en kinderrechtenbeleid te realiseren. Het document is beschrijvend van aard maar bevat een bijlage dat duidelijkheid moet geven over de stand van zaken van de verschillende acties. Het merendeel van de acties zijn bestempeld als 'op schema'.

Dit tussentijds rapport moet helpen om een beeld te schetsen van de acties die de doelstellingen moeten realiseren. Hoever staan ze? Welke zijn al gerealiseerd en waar verwachten we problemen? Het stelt de Vlaamse regering bovendien in staat om nog acties toe te voegen. Welke acties hebben zij – specifiek binnen hun domein – genomen om de positie van kinderen en jongeren te verbeteren? De bijlage 'Nieuwe acties' geeft een overzicht².

1.1 De visie van de Vlaamse Jeugdraad op het JKP

Volgens het decreet van 2012 houdende het voeren van een vernieuwd Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid moet de Vlaamse regering uiterlijk één jaar na het begin van elke legislatuur een Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan voorleggen aan het Vlaams Parlement. Dit 'JKP' legt het geïntegreerd jeugdbeleid van de Vlaamse Regering vast. Het besteedt bijzondere aandacht aan het jeugdwerkbeleid en de rechten van het kind. Binnen een totaalvisie op jeugd, jeugdbeleid en kinderrechten bepaalt het jeugdbeleidsplan de doelstellingen van de Vlaamse Regering in alle bevoegdheidsdomeinen en de resultaatsindicatoren.

De Vlaamse Jeugdraad verwacht dat het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid niet alleen probleemoplossend werkt, maar dat het inspireert, nieuwe initiatieven opzet en een efficiënter beleid realiseert voor kinderen, jongeren en hun organisaties. Doelstellingen in het Vlaams jeugdbeleidsplan moeten vernieuwend zijn en/of versterkend voor het bestaande beleid. De focus moet liggen op domein-overschrijdende doelstellingen en meerdere beleidsdomeinen betrekken.

We formuleerden als Vlaamse Jeugdraad reeds een aantal belangrijke voorafgaande opmerkingen³ op het bestaande JKP.

- Heel wat projecten en processen hebben geen enkele link met de operationele doelstellingen. Ze zorgen er niet voor dat de strategische doelstellingen ook effectief gerealiseerd zullen worden.
- Het JKP lijkt vaak op een *copy paste* oefening uit het regeerakkoord en de beleidsnota's
- Nochtans maakten de stakeholders zelf, in de werkgroepen ter voorbereiding van het plan al heel wat nieuwe en gedragen actievoorstellen op. Het JKP heeft deze te vaak links laten liggen.
- Wij verwachten ook projecten en processen die specifiek van toepassing zijn op kinderen en jongeren. Al te vaak is dit niet het geval.
- De operationele doelstellingen zijn onvoldoende om de strategische doelstellingen te verwezenlijken. Een betekenisvolle daling van de jeugdwerkloosheid is een heel erg ambitieuze doelstelling. Toch zien we geen acties die de realisatie van deze doelstelling ambiëren. De duurzaamheidsdoelstelling gaan we

¹ Tussentijds Rapport: http://www.sociaalcultureel.be/jeugd/jeugd_kinderrechtenbeleid_doc/tussentijds-rapport-2015-2016_JKP2015-2019.pdf

² Bijlage nieuwe acties: <http://www.flandre.be/fr/nbwa-news-message-document/document/09013557801d654b>

³ Advies op het JKP: https://vlaamsejeugdraad.be/sites/default/files/advies/1503_advies_vlaams_jeugd-en_kinderrechtenbeleidsplan_0.pdf

bijvoorbeeld niet behalen door te verwijzen naar het bewuster printen in de administratie. Een artikel in Klasse over kostenbeheersend onderwijs werkt de toenemende kosten voor ouders van schoolgaande kinderen niet weg. Het blijft op vele fronten bij symptoombestrijding.

- Integratie van het VAK (Vlaams Actieplan Kinderrechten) in het JKP lijkt een maat voor niets. De verwijzing naar kinderrechten en de Slotbeschouwingen van het Comité voor de Rechten van het Kind hebben vaak geen enkele link met de vermelde acties en lijken achteraf toegevoegd.
- Een laatste belangrijk knelpunt: het nieuwe doelstellingenkader vermeldt de doelstellingen en acties uit het VAK over algemeen kinderrechtenbeleid niet meer. Wij vinden nochtans dat een nieuw, geïntegreerd JKP, doelstellingen en acties in het kader van een algemeen kinderrechtenbeleid (coördinatie van het kinderrechtenbeleid, kindvriendelijke budget, indicatoren rond kinderrechten ...) een plaats moet geven om duurzaam en op lange termijn resultaat op te leveren.

Vanuit dit gegeven vroeg de Vlaamse Jeugdraad om meer focus in het plan te brengen. De commissie CJSM van het Vlaams Parlement volgde ons hierin. Alsook bevoegd Minister van Jeugd, Sven Gatz. Hij stelde voor om zesmaandelijks 23 prioriteiten – gekozen door de Vlaamse Jeugdraad – specifiek te behandelen. We danken hem alvast voor deze tussentijdse verbeteractie.

2 Advies

2.1 Algemeen

- 1 De manier waarop Vlaanderen een geïntegreerd jeugd- en kinderrechtenbeleid opbouwt, is dringend aan evaluatie en verbetering toe.

Het tussentijds rapport sterkt ons in de kritiek dat het JKP vooral meer gefocust en meer gebald moet zijn. Het blijft een opsomming van de acties binnen de verschillende domeinen, in tegenstelling van wat wij en het decreet eigenlijk vragen.

Eén van de voorstellen uit het Groenboek Bestuur van het departement Kanselarij en Bestuur, handelt over de specifieke plannen van de overheid. Het stelt voor om de decretale specifieke beleidsplannen (gelijke kansen, armoede, jeugd -en kinderrechten) te harmoniseren of te integreren. Dit toont aan dat de regering op zijn minst nadenkt om dit deel van hun beleidsinstrumentarium opnieuw te bekijken. Het voorstel moet echter nog een hele politieke weg afleggen⁴, en we kunnen er kritische bedenkingen over maken.

Toch doen we enkele voorstellen om dit proces gepland te starten.

- Roep tijdig de stuurgroep opnieuw samen om een nieuw model van aanpak uit te werken.
- Gebruik de ervaring van de administratie in de reflectiegroep van de aanspreekpunten
- Betrek de Vlaamse Jeugdraad in de totstandkoming
- Denk hierbij na over de doelstelling van zo'n plan en de timing in een legislatuur.
- Betrek de juiste commissie (CJSM) bij de mogelijke verandering van deze plannen.

⁴ Vorstellen Groenboek Bestuur: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/groenboek-bestuur>

- 2 Zorg dat de uitvoerstatus per actie zichtbaar wordt. Wees volledig in de definitieve rapportage.

Het tussentijds rapport is een opsomming van de verschillende acties die lopende zijn. De bijlage over de uitvoerstatus van de acties geeft een beeld over hoe de administratie naar de voortgang van deze acties kijkt. De meeste acties zijn lopende, slechts enkele werden volledig gerealiseerd en nog minder werden er geschrapt of niet opgestart. De Vlaamse Jeugdraad is tevreden om te lezen dat de grootste bulk aan acties in uitvoering zijn. Het valt echter op dat de komende twee jaar de meeste zaken nog moeten worden gerealiseerd. Het siert de Vlaamse Overheid dat ze slechts weinig acties niet meer realiseerbaar acht.

Het tussentijds rapport is echter wel geheel vrijblijvend in de geleverde commentaar bij de verschillend acties. Sommige acties worden uitgelicht, andere niet, zonder dat er veel logica inzit. Zo krijg je niet het volledige beeld waar een lezer – geïnteresseerd in de opvolging – op zit te wachten. We verwachten van een definitieve rapportage dat elke actie behandeld wordt. Ze wordt best voorzien van een status en commentaar door de betreffende departementen. Wanneer de stand van zaken van de acties worden uitgelicht gebeurt dit wel steeds op een juiste complete manier.

Beleid voor kinderen en jongeren vraagt dat er nieuwe acties mogelijk zijn. Met de bijlage 'nieuwe acties' toont de Vlaamse Regering dat er ruimte en flexibiliteit is. De Vlaamse Jeugdraad moedigt dit aan en vraagt dezelfde ambitie voor de komende tijd van de legislatuur.

2.2 Thematische adviespunten

De Vlaamse Jeugdraad geeft advies op de aangebrachte rapportage. We geven aandachtspunten mee voor de komende uitvoering van de acties. We geven mee hoe we over deze acties denken en wat de Vlaamse Jeugdraad daarin belangrijk vindt. Vaak verwijzen we naar adviezen die we op de verschillende thema's reeds gaven.

2.2.1 Armoede

De kinderbijslag is een ideale manier om kwetsbare gezinnen doeltreffend te ondersteunen. De Vlaamse Jeugdraad blijft de Vlaamse regering oproepen om hier een ambitieus instrument van te maken. Het nieuwe systeem moet de ambitie van het JKP waarmaken. Het significant verkleinen van de armoedekloof is het ultieme doel.

- 3 Gebruik het nieuwe systeem van kinderbijslag als armoede-instrument. Voorzie een goed systeem dat welvaart herverdeeld en voldoende wordt gefinancierd.

De tweede armoedetoets is tot stand gekomen met de inbreng van verschillende middenveldorganisaties en onderzoeksinstituten. Hier verdient de Vlaamse Overheid een pluim inzake participatie.

- 4 Voer praktijktesten in om de discriminatie van personen met een migratieachtergrond tegen te gaan.

Uit het JKP moet blijken dat duurzame tewerkstelling essentieel is in de strijd tegen armoede. Het aantal werklozen is in dalende lijn, maar we zien diezelfde trend niet terug bij de werklozen met een migratieachtergrond. De Vlaamse

Jeugdraad blijft dan ook bij haar vorige standpunt dat één van de verklaringen ligt in de discriminatie door sommige werkgevers. Het is om die reden dat we praktijktesten vragen als controle op deze discriminatie⁵. Voorzie daarom opnieuw financiële maatregelen voor bedrijven om op een positieve manier werk te maken van een diversiteitsbeleid op de werkvloer. Machtig bovendien overheidsinspecties op alle bestuursniveaus om praktijktesten te voeren om de bestaande anti-discriminatie wetgeving te handhaven en werk te maken van gelijke rechten voor iedereen.

- 5 Verduurzaam de projectoproepen “positieve identiteitsontwikkeling, bruggen tussen jeugdwerk, sport en kinderen in armoede, Bruggenbouwers en Straatburgerschap”. Ga voor particulier initiatief en voorzie voldoende structurele middelen.

De Vlaamse Overheid realiseerde in 2015, 2016 en 2017 enkele projectoproepen die generalistisch genomen de doelstelling deelden om meer jongeren uit een kwetsbare context deel te laten nemen aan het jeugdwerk. De doelstelling die ze daarmee uitsprak werd gedeeld door de jeugdsector: we moeten meer jongeren kunnen bereiken.

Over de vorm is de Vlaamse Jeugdraad vaak minder gelukkig geweest. Een projectoproep heeft tot nadeel dat de periode vaak te kort is om duurzaam anders of verschillend te gaan werken. We willen dan ook dat de Vlaamse Overheid de ambitie heeft om uit deze projecten te leren. We zien begeleidingsopdrachten, bijhorende publicaties, leertrajecten en vormingsdagen als essentieel flankerend beleid bij deze oproep.

We willen ook dat er verder structureel geïnvesteerd wordt in de werking van deze organisaties. Van project naar project hoppen is geen gezonde subsidievorm voor deze organisaties. Structurele ondersteuning met voldoende middelen zal altijd nodig zijn. We verwijzen hierbij graag naar het politiek pamflet: Jeugdwerk Werkt!⁶

Sluit gemeentebesturen en afgeleiden uit van deze projectoproepen. Anders subsidieer je hen dubbel. Op vraag van de gemeentebesturen gaf de Vlaamse Regering hen meer autonomie inzake jeugdbeleid. Wel, het mes snijdt aan twee kanten. Je kan niet opnieuw aanspraak willen maken op Vlaamse middelen om dezelfde doelstellingen te realiseren. Elke euro die een overheid inneemt van een particulier zelfstandig initiatief zal de Vlaamse Jeugdraad dan ook nauwgezet opvolgen. Dit ontnemt namelijk het lokale en Vlaamse middenveld kansen. De weinige middelen die een Vlaamse Overheid nog had inzake lokaal jeugdbeleid zijn vrijwel zonder voorwaarden - als blanco cheque - aan het Gemeentefonds toegevoegd. De overgebleven middelen vrijwaren we om particuliere organisaties te subsidiëren en niet opnieuw de gemeentebesturen.

- 6 Het decreet Kinderopvang en Vrije Tijd heeft gevolgen voor de subsidiëring van de lokale jeugdwerkorganisaties. Betrek de Vlaamse Jeugdraad dan ook tijdig bij de behandeling ervan.

We verwijzen naar ons advies op de conceptnota⁷. Je kan kinderopvang niet laten organiseren door vrijetijdsspelers als jeugdverenigingen, zonder uitspraken te doen over hun rol. Het gevaar bestaat dat een lokale of Vlaamse

⁵ Advies Toegang tot Werk: https://vlaamsejeugdraad.be/sites/default/files/advies/1702_-_advies_toegang_tot_werk.pdf

⁶ Pamflet jeugdwerk Werkt!: <https://vlaamsejeugdraad.be/sites/default/files/wysiwyg/jeugdwerkwerkt-pamflet-20170614.pdf>

⁷ Advies Conceptnota Kinderopvang en Vrije tijd: https://vlaamsejeugdraad.be/sites/default/files/advies/1505-kinderopvang_en_vrijetijd_0.pdf

overheid zo vrijwillig engagement en jeugdorganisaties instrumentaliseert. De idee van een regierol voor lokale besturen is des te gevoeliger, nu het decreet op het lokaal jeugdwerk is uitgehold.

2.2.2 Duurzaamheid

- 7 Zorg dat een focus op duurzaamheid geen Mattheus effect creëert.

In het tussentijds verslag lezen we een focus op duurzaamheid in de verkiezing van jeugdgemeente van Vlaanderen. We zijn blij met de lokale verankering van een mondiaal thema. De prijs van jeugdgemeente of jeugdstad van Vlaanderen is een manier om lokaal jeugdbeleid in de aandacht te brengen. De Vlaamse Jeugdraad vindt het een manier om goede praktijken in de kijker te zetten, maar maakt volgende kanttekening. Het geven van een prijs aan lokale besturen die het al goed doen, kan niet de enige inspanning zijn die een Vlaamse Overheid nog doet t.o.v. lokale besturen en hun jeugdbeleid. Het Mattheus-effect loert dan om de hoek. De Vlaamse Jeugdraad gelooft ook dat een Vlaamse Overheid mindere leerlingen van de klas kan coachen, ondersteunen en verder helpen. Om die lokale besturen - waar jeugd moeilijker aan bod komt - te vinden, willen we zo snel mogelijk een degelijke monitoring. We vragen dan ook extra inspanningen om dit te realiseren. Uitspraken doen over het beste lokale jeugdbeleid kan niet zonder een zicht te hebben op de rest van de lokale besturen.

- 8 De Vlaamse Jeugdraad vraagt om voldoende rekening te houden met de eigenheid van het jeugdwerk bij de procedure en criteria van de Foci-oproep. Hou de procedure zo eenvoudig mogelijk en voorzie voldoende begeleiding en ondersteuning om sterke dossiers vanuit het jeugdwerk gerealiseerd te krijgen.

De Vlaamse Jeugdraad is zeer tevreden dat de Vlaamse overheid wil investeren in het verduurzamen van jeugdwerkinfrastructuur. De vernieuwde aandacht van het Fonds Culturele Infrastructuur (Foci) voor jeugdruimte verheugd ons. De nieuwe oproep inzake de bovenlokale investeringssubsidies moet daarom voldoende gefocust zijn op de jeugdwerksector⁸. Verder vragen we om de taken die het de organisatie Pulse kan doen voor de sector te concretiseren. Binnen het kader van deze projectoproep, maar ook daarbuiten. Dit vraagt een goede samenwerking met De Ambrassade.

2.2.3 Jong zijn

In het tussentijds rapport lezen we de aandacht die grote culturele instellingen hebben voor de toegankelijkheid van jongeren. Het Muhka, Kasteel van Gaasbeek, en de Bijloke zullen inderdaad veel moeite doen om jongeren een plaats te geven, waarvoor dank. Het aanhalen van deze evidente actie, toont de beperkte slagkracht van de verschillende acties onder deze doelstelling aan.

We blijven in deze SD dus op onze honger zitten qua acties en qua rapportage. De doelstelling vertrekt vanuit de geformuleerde vraag van jongeren om 'jong kunnen zijn zonder te veel regels'. Aangepaste toegangsprijzen van musea komen niet tegemoet aan deze doelstelling. We hadden veel liever de gedetailleerde rapportage gelezen over een naschools sportaanbod, de dag van de diversiteit en de verminderde regeldruk voor organisaties.

⁸ Advies Investeringsubsidies voor culturele infrastructuur van bovenlokaal belang:

https://vlaamsejeugdraad.be/sites/default/files/advies/1704_advies_investeringsubsidies_voor_culturele_infrastructuur_met_bovenlokaal_belang.pdf

9 Erken organisaties en initiatieven die reeds een rol hebben gekregen met betrekking tot jeugdinformatie.

In het rapport is er sprake van een nieuwe ontwerpnota. We hadden graag als Vlaamse Jeugdraad deze nota (nu conceptnota van de Vlaamse Regering geadviseerd). Tenslotte is jeugdinformatie een deel van de taken van onze sector. Elke verandering in het instrumentarium hiervan wordt best open en transparant met de organisaties tot stand gebracht. Het valt op dat hier nog weinig stappen zijn genomen. We hopen dan ook dat er tijdig enkele voorstellen komen.

10 Schaf overbodige regelgeving af of pas de administratieve rompslomp hieromtrent aan. Enkel plannen en onderzoeken vermindert *regulitis* voor jongeren en jeugdorganisaties niet.

Het regulitisprobleem werd eerder door de Vlaamse Jeugdraad behandeld in het advies op het actieplan gecoördineerd vrijwilligersbeleid. De meest concrete acties bevinden zich op het niveau van de vrijwilliger zelf en zijn terecht onder de noemer administratieve overlast te plaatsen. Het is echter in de regelgeving voor activiteiten van vrijwilligers dat de meeste regulitis zich manifesteert. Regels en administratie inzake voedselveiligheid, retributievrijstelling, subsidieaanvragen, vergunningen, etc... staan het eigenlijke engagement vaak in de weg.

We merken veel goede wil bij de Vlaamse Overheid om dit aan te pakken, maar vinden tegelijkertijd dat de bijhorende acties niet ver genoeg gaan. De acties omschreven in dit plan, maar ook in het masterplan Bivakplaatsen en het actieplan gecoördineerd vrijwilligersbeleid, hebben niet altijd tot doel om overbodige regelgeving weg te werken. Ze handelen vaak over het beter 'omgaan' met die regelgeving. Nodig en nuttig, maar niet de ultieme verandering die de Vlaamse Jeugdraad nu al enkele jaren vraagt. Voor de Vlaamse Jeugdraad is het essentieel dat regulitis nu een halt wordt toegeroepen op alle overheidsniveaus. Dat kan door duidelijke afspraken te maken en betere controle in te voeren. Het volstaat niet om de goede voorbeelden aan te halen van een workshop onthaalbeleid voor kampen te promoten. Elke overheid heeft de taak om overbodige regelgeving die het engagement en het ondernemerschap in de samenleving in de weg staat daadwerkelijk te verminderen. De Vlaamse Jeugdraad verwacht daadwerkelijke verbeteringen op het einde van de legislatuur.

11 Erken de eigen beleidsinstrumenten. Gebruik een Jeugd en Kinderen- effectenrapport om de impact van maatregelen beter te kunnen inschatten.

In het tussentijds rapport lezen we dat er in 2015 en 2016 slechts 4 JoKER's zijn opgemaakt. Dat is eerder bedroevend. We vragen de Vlaamse regering om haar verantwoordelijkheid op te nemen. Maak een grondige analyse over de impact van haar beleid op kinderen en jongeren. Gebruik de genoemde instrumenten zoals het hoort, of stel ze in vraag en voorzie alternatieven. We blijven geloven in een beleidsvoorbereidend instrument dat de impact op de jongsten kan inschatten. Op dit moment wordt dit echter niet naar behoren gebruikt.

2.2.4 Mobiliteit

Verschillende acties binnen SD 4 liepen vertraging op of werden nog niet opgestart. De Vlaamse Jeugdraad vraagt om deze acties goed op te volgen:

- Studiedag trage wegen en verbindingswaefsel
- Mobiliteitsprojecten voor jongeren

- Oprichten van een werkgroep 'Mobiliteit en jonge verkeersdeelnemers' (begeleidingscomité)
- Opvolging en evaluatie van relevante verkeers- en mobiliteitsrelevante maatregelen met aandacht voor kinderen en jongeren, zoals vermeld in beleidsnota, beleidsbrief en verkeersveiligheidsplan

12 Hou de focus op kinderen en jongeren in het speel- en verbindingsweefsel:

Met betrekking tot speel- en verbindingsweefsel is de Vlaamse Jeugdraad verheugd dat de Vlaamse Overheid het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk wil afstemmen op de ligging van plekken die van belang zijn voor kinderen en jongeren, zoals scholen, jeugdwerkinfrastructuur en publieke jeugdruimte. De Ambrassade bevestigde alvast dat de GIS-databank jeugdmaps.be dit najaar publiek beschikbaar zal zijn, en dat een voorlopige export zal bezorgd worden.

Het departement Omgeving organiseert samen met de provincies in de loop van 2017 verschillende provinciale studiedagen rond groen speelweefsel. Wij vragen om hierover een goede afstemming te voorzien met het domein mobiliteit, aangezien op de reeds afgelopen studiedagen (in Antwerpen en Vlaams-Brabant) vooral deelnemers aanwezig waren uit de sectoren jeugd en groen, maar nauwelijks uit de mobiliteitssector. Dat lijkt ons een gemiste kans.

De Vlaamse Jeugdraad is positief over het feit dat de regionale mobiliteitsbegeleiders aandacht hebben voor kinderen en jongeren in hun relaties met de steden en gemeenten. Graag krijgen wij hierover meer informatie. Worden deze regionale mobiliteitsbegeleiders opgeleid om het kinder- en jongerenperspectief mee op te nemen? Maken zij gebruik van specifieke instrumenten om kinder- en jongerengerichtheid binnen te brengen in het gemeentelijk mobiliteitsbeleid?

Verder vraagt de Vlaamse Jeugdraad om blijvend werk te maken van het behoud en heropenstellen van trage wegen. Die vormen een geliefkoosd speelterrein van kinderen, jongeren en jeugdverenigingen. Waar druk verkeer kinderen ontmoedigt om buiten te spelen, vormen trage wegen een alternatief. De officiële voet- en buurtwegen behouden en heropenstellen is hierin prioritair.

13 Versterk de genomen initiatieven inzake participatie van kinderen en jongeren aan het mobiliteitsbeleid.

We merken op dat de meeste van de hier benoemde acties nog niet werden opgestart. De Vlaamse Jeugdraad vraagt om hier snel werk van te maken. Het is alvast positief dat er volgens het tussentijds rapport wordt gestreefd naar meer participatieve projecten in de toekomst.

Specifiek in verband met actie 4.3.2 'Participatie van jongeren initiëren in het nieuwe Vlaamse Huis van de Verkeersveiligheid en in plannen en projecten van lokale overheden' werd enkel gerapporteerd over het luik 'Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid'. Graag krijgen we ook meer informatie over de stand van zaken met betrekking tot het initiëren van participatie van jongeren in plannen en projecten van lokale overheden.

Wat betreft het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid vullen we nog aan dat de Vlaamse Jeugdraad en De Ambrassade deel uit maken van de werkgroep rijopleiding binnen het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid. In het kader van deze werkgroep blijven wij ijveren voor een kwaliteitsvolle rijopleiding die tegelijkertijd betaalbaar en haalbaar blijft voor jonge mensen. Het goed en tijdig informeren van jongeren over de op komst zijnde veranderingen blijft een belangrijk aandachtspunt.

De Vlaamse Jeugdraad is tevreden dat er in het kader van het JKP regelmatig overleg plaatsvindt met De Lijn.

Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de transitie van basismobiliteit naar basisbereikbaarheid. In de lopende proefprojecten beperkte de participatie vanuit jeugd zich tot de mogelijkheid tot deelname aan één klankbordgroep per proefproject. Wij vragen om de participatie van kinderen en jongeren aan de proefprojecten niet te beperken tot één moment, en om een transparant participatietraject voor de proefprojecten en de verdere uitrol van basisbereikbaarheid uit te tekenen.

De Vlaamse Jeugdraad is verheugd dat de Vlaamse Regering en De Lijn in 2017-2018 een proefproject rond kampvervoer initiëren binnen het kader van het masterplan bivakplaatsen. Graag worden wij via de werkgroep jeugdtoerisme van De Ambrassade betrokken bij de uitwerking en evaluatie van dit proefproject. We vragen ook om dit proefproject mee op te nemen als nieuwe actie binnen het JKP.

De nieuwe website van Inter⁹ komt deels tegemoet aan de problematiek van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer. De Vlaamse Jeugdraad vraagt daarbij echter om niet enkel aandacht te hebben voor fysieke drempels, maar ook voor sociale en financiële drempels die de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor heel wat kinderen en jongeren in de weg staan.

Tot slot vragen we om kinderen en jongeren volwaardig te betrekken bij de opmaak van het Mobiliteitsplan Vlaanderen en hiervoor een concrete actie toe te voegen aan het JKP. We vragen daarbij om zeker rekening te houden met ons advies op het ontwerp mobiliteitsplan van 2014¹⁰.

14 Mobiliteitseducatie verschilt van verkeersveiligheidseducatie. Verbreed de kijk van de Vlaamse Overheid hierop.

Het valt ons op dat in de rapportage enkel sprake is van acties die zuiver te maken hebben met verkeersveiligheidseducatie. Nochtans heeft de bovenliggende operationele doelstelling (OD 4.2) net de bedoeling om te evolueren naar een integrale verkeers- en mobiliteitseducatie die veel breder gaat dan het enge verkeersveiligheidsaspect. De Vlaamse Jeugdraad vraagt meer duidelijkheid over hoe deze doelstelling gerealiseerd zal worden.

Bovendien is de Vlaamse Jeugdraad verontrust door het feit dat geen nieuwe subsidies voorzien zijn voor mobiliteitsprojecten voor jongeren. Ondanks de ambities geformuleerd in het JKP lijken we op dit vlak dus achteruitgang te boeken in plaats van vooruitgang. We verwijzen daarbij ook naar het wegvallen van de subsidies voor Verenigingen voor Verkeersveiligheid, een organisatie die in het verleden heel wat verkeersveiligheidsprojecten opzette binnen de jeugdsector.

2.2.5 Onderwijs

De grote werven op het vlak van onderwijs zijn nog niet tot een succesvol einde gebracht. De modernisering van het secundair onderwijs en de inzet op een bredere eerste graad moeten nog in leerplannen worden omgezet. Het debat over de eindtermen kende een mooie participatieve start, maar valt nu dood. We hebben als Vlaamse Jeugdraad vragen bij de behandeling van deze dossiers. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de doelstelling van SD 5 (een leerloopbaan die aansluit op talenten en kinderen en jongeren in staat stelt volwaardig te participeren aan de samenleving) bereikt wordt? Als de twee evidente vragen – wat moeten ze kennen en hoe moeten ze leren – niet of traag behandeld wordt?

⁹ <http://www.inter.vlaanderen/>

¹⁰ Advies Mobiliteitsplan Vlaanderen: <https://vlaamsejeugdraad.be/advies/1401-mobiliteitsplan-vlaanderen>.

15 Zorg dat elke school maatschappelijke en politieke vorming op een gecoördineerde manier opneemt in haar programma. Benoem deze gecoördineerde inbedding ook echt als een indicator binnen de hervorming van het secundair onderwijs en de vernieuwing van de eindtermen, die unieke kansen bieden om hierop in te spelen.

Uit het eindtermendebat komt een duidelijk pleidooi naar voren om burgerschapsvorming in het onderwijs te versterken. Ook de Vlaamse Jeugdraad pleit al enkele jaren voor een grotere aandacht voor politieke en maatschappelijke vorming op school. We verwezen in eerdere adviezen¹¹ naar het belang van deze leerdoelen om jongeren kritischer en weerbaarder te maken. In bevestigingen geven jongeren aan méér te willen weten over hoe politiek in elkaar zit. Ons onderwijs moet ruimte bieden om te discussiëren over maatschappelijke fenomenen. Bovendien moet het jongeren ook voorbereiden op het volwassen leven in de maatschappij. Nu worden jongeren nog te vaak 'de wereld in gegooid' op hun 18de. Maak werk van een vak maatschappelijke en politieke vorming, gecombineerd met een coördinerende leraar die daarvoor verantwoordelijk is. Zo combineer je het beste van een apart vak met de overkoepelende doelen van een vakoverschrijdende eindterm. Want meer politieke competenties leiden tot meer participatie. Naast het onderwijs spelen natuurlijk ook de media, de jeugdsector, de jeugdinformatiespelers, ... een belangrijke rol bij het informeren van jongeren.

De hervorming van het secundair onderwijs en de vernieuwing van de eindtermen bieden een kans om werk te maken van de realisatie van een duidelijk gecoördineerde aanpak inzake maatschappelijke en politieke vorming op school. Het debat over stemrecht op 16¹² maakte eveneens duidelijk dat verschillende partijen hierom vroegen. We herhalen hierbij onze eis om zowel in de A- als de B-stroom werk te maken van deze doelstelling.

16 Gebruik de energie en de middelen van het gecoördineerd Vlaams Vrijwilligersbeleid om ook het competentiedenken in de verschillende sectoren nieuw leven in te blazen.

Het Vlaams gecoördineerd vrijwilligersbeleid heeft de doelstelling om de inspanningen inzake competentie management verder te zetten. De Vlaamse Jeugdraad merkt op dat dit een duidelijke visie van alle stakeholders vereist. Enerzijds willen we dat zo'n competentie management-systeem een groot aantal dingen doet, anderzijds heeft de Vlaamse Overheid de afgelopen jaren weinig vooruitgang geboekt op dit vlak. De Vlaamse Jeugdraad vraagt dan ook dat - met de komst van dit gecoördineerd vrijwilligersbeleid - er nieuwe energie naar dit thema zal uitgaan. Om de ambities van het beleid waar te maken is echter een betere ondersteuning van de jeugdsector inzake competentiedenken onontbeerlijk. Het actieplan wordt beter door uit te spreken wat er met de verschillende competentie-instrumenten zal gebeuren. Nu is het plan heel voorwaardelijk geformuleerd. Iedereen vindt het een goed idee en ziet de meerwaarde, maar er is nog geen enkel voorstel hoe competentie management in het vrijwilligerswerk verder te zetten en te financieren. Op dit moment blijft de erkenning van competenties opgedaan in het jeugdwerk beperkt tot formele erkenningen via onderwijstrajecten. Zo blijft een breed scala aan verworven competenties onder de radar.

¹¹ Advies maatschappelijke en politieke vorming op school en advies Sociale inclusie in onderwijs en werk

¹² Advies stemrecht op 16: <https://vlaamsejeugdraad.be/advies/1608-stemrecht-op-16>

2.2.6 Participatie

17 Bouw de netwerkgroep beleidsparticipatie uit naar alle beleidsdomeinen.

'Voor en door kinderen en jongeren' is een basisattitude van elke jeugdwerker. Ook onze administratie en kabinet zijn mee in het 'participatie-denken' en dus het betrekken van kinderen jongeren op het voor hen bedoelde beleid. Minder logisch en een pak uitdagender is het om die filosofie ook in andere beleidsdomeinen te krijgen. Wij denken dan ook dat een netwerkgroep participatie alleen maar zin heeft als ambtenaren en organisaties uit andere domeinen aansluiten. Alleen organisaties binnen de jeugdsector en hun administratie samenbrengen om ervaringen met elkaar te delen, gaat weinig zin hebben. Inspireer de lokale besturen om beter te doen. Het rapport "éénmeting jeugdbeleid in lokale besturen"¹³ toont aan dat de lokale participatie van jongeren aan het beleid dramatisch is gedaald. Een netwerkgroep als dit kan inspirerend werken.

2.2.7 Ruimte

18 Blijf geloven in de kracht van Ruimte Delen met kinderen en jongeren. Dwing het ook af in de 'hardere domeinen' van onze samenleving.

De Vlaamse Jeugdraad is verheugd dat er via verschillende sporen wordt ingezet op gedeeld ruimtegebruik. Acties opgenomen binnen het JKP beperken zich momenteel echter tot de zachtere sectoren zoals jeugd, onderwijs, sport en natuur. We vragen ook engagementen van andere ruimtegebruikers zoals overheden, bedrijven, kantoren, supermarkten, landbouw,... De Vlaamse Jeugdraad roept de Vlaamse overheid en haar verschillende departementen, agentschappen en overheidsbedrijven op om meer dan nu het goede voorbeeld te geven.

Het is positief dat enkele acties werden toegevoegd om meer toegankelijke bossen en natuur te voorzien. Daarbij merken we echter op dat toegankelijkheid vaak beperkt wordt tot de paden, terwijl spelen in het groen net vereist dat kinderen de paden mogen verlaten. De Vlaamse Jeugdraad blijft pleiten om het toegankelijkheidsprincipe in bos en natuur om te keren, en spelen overal toe te laten behalve daar waar het vanuit natuurbeschermings oogpunt echt niet kan.

19 De inspraak van jongeren verdient een gestructureerde plaats in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

De Vlaamse Jeugdraad gaf tijdens verschillende fasen input op het in opmaak zijnde Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, en is tevreden over de lopende samenwerking met het departement Omgeving¹⁴.

Het is belangrijk dat de input van de Vlaamse Jeugdraad een plaats krijgt in het definitieve BRV. Vooral onze bezorgdheden met betrekking tot betaalbaar wonen in stad en dorpskern, en medegebruik van de open ruimte (en meer specifiek jeugdverblijven in het groen) zien we op dit moment nog niet vertaald in het BRV.

Inzetten op onbestemde ruimte voor kinderen en jongeren maakt deel uit van de doelstellingen van het JKP. Dit zien we echter niet vertaald in de opgenomen acties in het JKP. We vragen daarom om hier extra aandacht aan te besteden in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, en om hier concrete acties toe te voegen aan het JKP.

¹³ Rapport Eénmeting: http://www.sociaalcultureel.be/jeugd/onderzoek/eenmeting_lokaal_jeugdbeleid.pdf

¹⁴ Advies Beleidsplan Ruimte Vlaanderen: <https://vlaamsejeugdraad.be/advies/1701-beleidsplan-ruimte-vlaanderen>.

We vragen daarnaast om ook lokaal meer inspraak te voorzien voor kinderen en jongeren bij het ruimtelijk beleid en bij concrete ruimtelijke planprocessen. Veranker dit in het BRV en/of in het Instrumentendecreet.

2.2.8 Welbevinden

20 Het welbevinden van jongeren vraagt ook om een aanpak voor *intermediären* (ondersteuners, leerkrachten, jeugdwerkers, ...).

Het Welzijnsbeleid en de operationele doelstelling focust zich – terecht – ook op mentale zorg voor jongvolwassenen. We detecteerden het probleem reeds en schreven hier een advies op¹⁵. We merken in het JKP-acties om deze vorm van zorg verder uit te bouwen. Het is goed dat de Vlaamse regering zich gezamenlijk eigenaar van dit probleem voelt.

Wij wijzen terug op het belang van de minister om op deze specifieke SD sterk samen te werken met andere ministers met andere bevoegdheden. Uit ons advies bleek namelijk dat het psychisch welzijn van jongeren ieder aspect van hun leven raakt.

De Vlaamse Jeugd Raad denkt echter wel dat de professionele hulp ook gebruikt moet worden om *intermediären* (sleutelfiguren in het leven van jongeren) te ondersteunen en handvaten te bieden. We hopen dat dit niet vergeten wordt. Voorzie meer middelen voor nulde- en eerstelijns hulp. Maak voorts de hulpverlening toegankelijk en betaalbaar voor jongeren.

21 Investeer, versterk en verbind het huidige online informatieaanbod rond mentaal welbevinden voor kinderen en jongeren. Zorg voor meer online overzicht en zet maximaal in op structurele en duurzame promotie naar kinderen, jongeren en hun ondersteuners.

In het JKP en het tussentijds rapport lezen we over de verschillende informatiewebsites en contactadressen die bereikbaar zijn voor kinderen en jongeren. 1712 junior, CLB ch@t, Awel, etc... Jongeren ervaren dit als versnipperd. We vragen om beter te communiceren over het aanbod. De Vlaamse Overheid heeft hierin een coördinerende functie.

2.2.9 Wonen

22 Jongeren zijn kwetsbaar op de huurmarkt. Voer praktijktesten in tegen discriminatie.

De Vlaamse Jeugd Raad kijkt met grote interesse naar verschillende acties die momenteel genomen worden binnen het woonbeleid: het opzetten van een proefomgeving gemeenschappelijk wonen, het invoeren van een systeem van geconventioneerde huur, de realisatie van bijkomende sociale huurwoningen, de evaluatie van het kaderbesluit sociale huur, de afstemming tussen welzijn en wonen onder meer ter bestrijding van dak- en thuisloosheid¹⁶,...

¹⁵ Advies Psychisch Welzijn: https://vlaamsejeugd Raad.be/sites/default/files/advies/1706_advies_psychisch_welzijn.pdf

¹⁶ Advies Wonen in Armoede: https://vlaamsejeugd Raad.be/sites/default/files/advies/1501_advies_wonen_in_armoede_0.pdf

Het valt ons op dat er in het rapport nauwelijks wordt gerapporteerd over de aanpak van discriminatie op de woonmarkt, terwijl dit net voor jongeren een ernstige drempel betekent. De Vlaamse Jeugdraad blijft daarom ijveren voor het invoeren van praktijktesten, en vraagt aan de Vlaamse Regering om op dit vlak de ambities te verhogen.

De grootste bekommernis van de Vlaamse Jeugdraad met betrekking tot de rapportage over SD 10 is dat elk spoor van participatie door kinderen of jongeren aan het woonbeleid lijkt te ontbreken. Dat is strijdig met de principes van het JKP. Vooral wat betreft de actie 'Opmaak langetermijnvisie – Woonbeleidsplan Vlaanderen' vragen we om duidelijk te maken hoe kinderen en jongeren betrokken worden, en om hier een duidelijk participatietraject voor uit te tekenen.

23 Behoudt de huurwaarborg op 2 maanden.

Met betrekking tot de hervorming van het woninghuurrecht kijken we in het bijzonder uit naar de hervorming van het huurwaarborgsysteem. Een verhoging van de huurwaarborg is voor de Vlaamse Jeugdraad geen optie, aangezien dit een grote extra drempel zou betekenen voor starters op de woonmarkt. Het zou een erg jongerenonvriendelijke maatregel zijn. Je moet al redelijk wat spaargeld moeten hebben om die waarborg en de eerste maand huur onmiddellijk te kunnen betalen bij het begin van je contract. Als je nog maar net een eerste job hebt en van thuis weg wil gaan wordt dat dus financieel niet zo evident. En zonder job wordt dat nog lastiger. Een uitbreiding van het systeem van huurwaarborglening is geen goede strategie.

2.2.10 Werk

24 Maak werk van een positief imago voor richtingen die leren en werken combineren. Beschouw ze als een volwaardige keuze. Investeer verder in duaal leren.

Maak komaf met het stigma dat nog steeds hangt rond opleidingen die leren en werken combineren. Deze opleidingen vormen nu vaak de allerlaatste optie, terwijl ze voor heel wat leerlingen interessant kunnen zijn en meerwaarde kunnen bieden. Informatiecampagnes zouden hierbij kunnen helpen, net als het aantrekkelijker maken van de jobs waartoe de opleidingen leiden.

Europese landen met een sterk systeem duaal leren, zoals Zwitserland en Duitsland, hebben een veel lagere jeugdwerkloosheid. De Vlaamse Jeugdraad kijkt dus uit naar de verdere uitbouw van het proefproject duaal leren om dit mogelijk te maken voor meerdere studierichtingen in krachtige leeromgevingen. Een aandachtspunt: duaal leren mag geen uitsluitingsmechanismen in de hand werken en enkel sterkere of kansrijke leerlingen aantrekken. Het gaat over het opleiden van leerplichtige jongeren. De belangen van de jongeren in opleiding moeten primeren, niét die van de werkgever. De sectoronderhandelingen moeten hier voldoende rekening mee houden. Het brede leren mag dus niet naar de achtergrond verdwijnen. Bovendien wijst onderzoek ook uit dat - meer dan de duur of de kwantiteit van het werkplekleren - de kwaliteit bepalend is.¹⁷ Kwaliteitsvolle stageplekken zijn dan ook van groot belang voor een verdere uitbouw. De verdere uitrol moet dus werk maken van duidelijke, transparante kwaliteitscriteria voor duaal leren en duidelijke informatie voor leerlingen en hun ouders.

¹⁷ Knipprath, H., & Nicaise, I. (2016). Loopbaanleren in voltijds BSO en TSO. Een onderzoek naar de relatie tussen de loopbaanleeromgeving, loopbaancompetenties en loopbaanactualisatie. Leuven: Steunpunt Studie- en Scholloopbanen, rapport n° SSL/2015.27/4.3.

25 Organiseer arbeidsbemiddeling op maat van jongeren, in diensten die zich expliciet richten op jongeren. Houd hierbij rekening met kenmerken als ondersteuning geven bij alle activiteiten, samen een sollicitatiestrategie bepalen en opvolgen, werkgevers adviseren rond de aanwerving van jongeren en een procesmatige begeleiding met aandacht voor emoties.

Volgens de Vlaamse Jeugdraad is een arbeidsbemiddeling op maat van jongeren:

- Ondersteuning geven bij alle activiteiten: het matchen, sollicitatiebrieven schrijven, CV aanpassen, voorbereiden en uitvoeren telefonisch gesprek, het interview, psychologische testen of assessment.
- Sollicitatiestrategie samen bepalen: oriëntatie is nodig om de geschikte vacature te vinden, zoekkanalen te verruimen, focus te bepalen, kansen te verhogen om een sollicitatiegesprek te krijgen.
- Sollicitatiestrategie samen opvolgen: juiste profiel, arbeidsvoorwaarden die matchen, leren uit gesprekken, feedback vragen.
- Werkgevers adviseren: je bent pleitbezorger om jonge mensen aan te werven en kan hun sterktes benoemen. De werkgever engageert zich en krijgt daarvoor opbrengst terug.
- Het proces begeleiden: je bespreekt niet alleen het product (de sollicitatie), maar ook het proces (de emoties). Je ziet elkaar regelmatig en stuurt bij waar nodig. Je maakt ruimte voor de menselijke kanten van het proces. De gevoelens rond afwijzing en teleurstelling, weerstand enz. bepalen de motivatie van jongeren om te blijven zoeken. Jongeren blijven wel verantwoordelijk voor hun traject en de vorm die ze op die manier geven aan hun toekomst.

De zelfdeterminatietheorie stelt dat arbeidsbemiddeling moet inzetten op autonomie, competentieversterking en verbinding (waardering en respect) om intrinsiek motivatie tot werk vinden op te leveren. Controle of financiële ontmoediging van werkloosheid zijn een veel minder krachtige motivator. We moeten werkzoekende jongeren aanspreken als volwaardige burgers met een traject dat hen innerlijk prikkelt en hen daadwerkelijk kansen biedt om werk te vinden¹⁸.

Om dit op een goede manier te organiseren, moeten er specifieke arbeidsbemiddelingsdiensten gericht op jongeren komen, bij voorkeur bij partners die met jongeren werken in andere contexten of rond andere levensvragen. Zo kunnen we op een aangepaste manier contact leggen met jongeren en kunnen we hen op een correcte manier onthalen. Deze begeleiding moet op een actieve manier gebeuren met een frequente opvolging van de jongere. De jongere moet duidelijk weten wat hij/zij concreet mag verwachten, en na elk contact concrete tools meekrijgen.

26 Zorg dat trajectbegeleiders, zowel bij arbeidsbemiddelingsdiensten als bij partners, voldoende tijd kunnen investeren in individuele begeleiding van jongeren. Het aantal begeleidingsdossiers per VTE ligt momenteel veel te hoog met een daling van de kwaliteit van begeleiding tot gevolg.

Een integrale benadering om jongeren te begeleiden vergt een grotere tijdsinvestering dan nu mogelijk is. De trajectbegeleiders hebben momenteel per jongere niet genoeg tijd om een wederzijdse vertrouwensrelatie op te bouwen. Het ontbreekt hen aan middelen om voldoende beschikbaar te zijn. Vertrouwen is alleen mogelijk via begeleiding waar *betrokkenheid en beschikbaarheid* centraal staan. De trajectbegeleidingsdiensten krijgen financiering voor een welbepaald aantal begeleidingsdossiers per VTE. Dit maakt dat ze per ontmoeting en per begeleide jongere zeer weinig tijd kunnen besteden. Er zit tussen twee ontmoetingen met de jongere soms een aantal weken tot maanden. Hierdoor verliezen de begeleiders niet enkel het contact, de dynamiek tussen

¹⁸ Van Parys, L., (2015). Ontmoedigen van werkloosheid of aanmoedigen van werk: de federale stok versus de regionale wortel. Poliargus Via: <http://www.poliargus.be/ontmoedigen-van-werkloosheid-aanmoedigen-van-werk-de-federale-activeringsstok-versus-de-regionale-activeringswortel/>

trajectbegeleider en jongere zwakt ook af. Ook papieren verplichtingen moeten tot een minimum worden gebracht. Engagementsverklaringen opstellen alvorens er vertrouwen is, werkt averechts.

27 Zorg dat elke jongere binnen een begeleidingsdienst een referentiepersoon heeft die contact legt op een moderne manier, afspraken flexibel en intensief kan opvolgen en ervaring heeft in het coachen van jongeren.

Jongeren hebben nood aan een referentiepersoon die hen van nabij opvolgt. Zo'n referentiepersoon moet flexibel en op maat met hen aan de slag gaan en contact houden via de kanalen die de jongere zelf kiest (vindplaatsgericht, sociale media...) Deze persoon moet ook na doorverwijzing nog beschikbaar blijven voor de jongere. Een jongere kan een doorverwijzing namelijk interpreteren als een afwijzing, en daarop afknappen.

2.2.11 Nieuwe acties

Het tussentijds verslag van het JKP omvat ook enkele nieuwe acties. We zijn blij met de mogelijkheid om acties toe te voegen. Het geeft aan dat beleid voeren voor kinderen en jongeren flexibel kan. We formuleerden enkele adviespunten.

- Stedelijkheid

28 Zorg dat de aandacht voor stedelijkheid in de beleidsnota's vertaald wordt in een inspiratieproduct voor de sector.

Hopelijk mist dit extra criterium zijn doel niet en zien we in de beleidsnotaronde van 2016/2017 een aantal geslaagde praktijken terug. Het resultaat gerealiseerd door een vereniging inzake stedelijkheid moet worden gedeeld voor de andere organisaties. Het gaat de sector vooruithelpen als een overheid deze goede praktijken oplijst en communiceert. We maken graag de vergelijking met de brochure "Kijk eens, zo doen wij dat" van het Departement CJM¹⁹.

- Onderzoek vrijetijdsbeleving jongeren in asielcentra

29 Zorg dat de jongeren zich kunnen ontspannen en aan vrijetijdsactiviteiten kunnen meedoen. Maak de talrijke initiatieven van het sociaal-cultureel jeugdwerk bij de jongeren en intermediaire organisaties bekend. Geef de jongeren financiële hulp of geef hen informatie over bestaande hulp zodat ze aan de activiteiten kunnen deelnemen.

We zien deze nieuwe actie als een eerste stap in een verder proces. Het onderzoek moet de hiaten blootleggen en richting geven aan de administratie om vrijetijdsinitiatieven te verbinden met jongeren in asielcentra. De Vlaamse regering drijft best door dat overheid en jeugdorganisaties samen hier een rol in hebben te spelen²⁰.

¹⁹ Advies stedelijkheid: https://vlaamsejeugdraad.be/sites/default/files/advies/1605_advies_stedelijkheid.pdf

²⁰ Advies jongeren op de vlucht: https://vlaamsejeugdraad.be/sites/default/files/advies/1609_advies_jongeren_op_de_vlucht.pdf

- Opvolging van het thema radicalisering en preventie gewelddadig extremisme

30 Bespaar niet op basis(jeugd)werk. Voorzie structurele middelen voor positieve identiteitsontwikkeling bij kinderen en jongeren in het algemeen, dus niet alleen in functie van preventie van gewelddadige radicalisering²¹.

In ons vorig advies op dit thema riepen we ook op om de gekozen projecten te evalueren en eruit te leren. We vragen de minister om deze evaluatie te organiseren en er lessen uit te trekken voor de hele sector. Dat kan binnen het Vlaams overlegplatform. Het evalueren van beleidsmaatregelen als deze kunnen enorm zinvol zijn om verder te geraken.

²¹ Advies positieve identiteitsontwikkeling: https://vlaamsejeugdraad.be/sites/default/files/advies/1602-advies_positieve_identiteitsontwikkeling.pdf